

Nr 93

Av herr Franzon m. fl., om inrättande av en landsantikvarietjänst i Stockholms län.

I det år 1954 avgivna betänkandet angående landsantikvarieorganisationen förordades uttryckligen, att Stockholms län, som nu saknar landsantikvarie, i sin helhet bildar eget landsantikvariedistrikt.

I underdånigt utlåtande den 2 december 1954 över detta betänkande underströk länsstyrelsen i Stockholms län angelägenheten av att länet i likhet med andra län erhåller egen landsantikvarie. I samband därmed framhöll länsstyrelsen, att det i länet finnes stort intresse för denna sak.

I proposition nr 68/1955 förklarade emellertid departementschefen, att han med hänsyn till vissa å s. 18—19 i propositionen refererade allmänna uttalanden av länsstyrelserna i Uppsala och Södermanlands län samt Upplands fornminnesförening och Södermanlands hembygdsförbund ej för det närvarande ansåg sig böra förorda inrättande av något särskilt av Stockholms län bestående landsantikvariedistrikt.

Riksdagens statsutskott uttalade i viss motsats härtill vid behandlingen av propositionen (utlåtande nr 74/1955 s. 11), att "vidkommande frågan om bildande av ett landsantikvariedistrikt för Stockholms län torde det böra ankomma på vederbörande lokala intressen att taga initiativ i ärendet". Detta uttalande godkändes sedermera av riksdagen.

I anslutning till detta uttalande av riksdagen beslöt Stockholms läns landsting den 7 oktober 1955 enhälligt att dels i princip svara för den del av kostnaderna för avlönande av en landsantikvarie i länet ävensom för biträdes hjälp, lokalkostnader och övriga expenser, som icke täckes av statsmedel, dels utse tre representanter, däribland landstingets ordförande, i ett Stockholms läns kulturminnesråd, vilket råd skulle få till uppgift att vara huvudman för landsantikvarien. Rådet skulle i övrigt bestå av en representant för länsstyrelsen samt en representant för en var av Upplands fornminnesförening, Södermanlands hembygdsförbund samt samfundet S:t Erik med landshövdingen som självskriven ordförande. Under hänvisning till landstingets beslut har förvaltningsutskottet hemställt om inrättande av en landsantikvarietjänst i Stockholms län från och med den 1 juli 1956.

Förvaltningsutskottets framställning har tillstyrkts av länsstyrelsen i Stockholms län och riksantikvarieämbetet.

I statsverkspropositionen år 1956, bilaga 10, s. 93, har emellertid departementschefen — under erinran om att frågan om inrättande av ett

särskilt av Stockholms län bestående landsantikvariedistrikt prövades förra året och att något förslag då ej ansågs böra föreläggas riksdagen om inrättande av ett dylikt distrikt — uttalat, att han på grund härav ansåg sig icke böra tillstyrka landstingets framställning i ämnet.

Departementschefen synes härvid ha förbisett ovan angivna uttalande av den anslagsbeviljande myndigheten. Skälig hänsyn synes ej heller ha tagits till en stark och välgrundad folkopinion inom länet, manifesterad i ett enhälligt landstingsbeslut.

Vi vilja betona, att inrättandet av en landsantikvarietjänst i Stockholms län är — särskilt med hänsyn till de möjligheter man därigenom vinner att bereda erforderligt ökat stöd åt de många livaktiga fornminnes- och hembygdsföreningarna i länet — en angelägenhet av betydande vikt och stort allmänt intresse.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte — under uttalande av att en landsantikvarietjänst bör inrättas i Stockholms län från och med den 1 juli 1956 — anvisa härför erforderliga medel för budgetåret 1956/57.

Stockholm den 18 januari 1956

L. Franzon

Gunnar Lodenius

Martin Söderquist

Annie Wallentheim